

שמשון פייגין, בעל

זכור

חשנו באישון-לילה, על צידנו ונשקנו, אל הקומנדקר שיצא מיד לטטה. היכן שהתגלתה חדרה של מסתננים.

רק כשהייתי כבר על הקומנדקר, מנסה לארגן את החגור שלי, הבחנתי שפייגין יושב לצדי, מחייך אלי.

לבסוף הגענו לנקודה שהשביעה את רצון גם של הגשש והקצין, כדי להתארגן לי מארב, בנתיב ההתקדמות המשוער של חוליית המסתננים. הקצין פקד עלינו לי הסתרד בשורה חזיתית, כדי שיוכל למי סור לנו את הוראותיו, ויבדוק את צידונו, כמו שהיה עדיין מקובל בצבא הסדיר.

היה לילה בהיר מאוד, וגם חם מאוד. אחרי שמסר הקצין את הוראותיו, התחיל לעבור על פני שורת החיילים, עד שנעצר ליד פייגין, שעמד לצדי.

"פייגין, מה זה?! לחש הקצין, כמעט צעק.

פייגין, רק עכשיו הבחנתי בכך, לא חגר את החגור שלו, והרובה לא היה תלוי על כתפו, על הריצפה, לרגליו, ניצב המר-ס, ותרמילי-גב, המכונה בצבא "תדל", היה על גבו.

"זה הנשק האישי שלי, המפקד!" אמר פייגין.

"פייגין, מה קרה לך?! אמר המפקד, ובשורת החיילים התחילו הצחקקים.

"זה הכי יעיל גם נגדם, המפקד!" אמר פייגין, והצחקקים החרישיים הפכו לצי-חוק שהלך וגבר.

"איך זה יעיל?" שאל הקצין, שהיה מופתע ונדהם.

פייגין תפס בידו את צינורית ההתזה של המרסס, ולחץ על ההדק, מן הפומית פרץ זרם חרישי של חומר הדברה מעורב בסוכר, בעל ריח מתקתק ודוחה, שניתן למרחוק. אחר-כך הסיר את התרמיל מכתפו והראה לקצין שקית סוכר ויסקית חומר הדברה שהיו מונחים בתוכו.

הקצין הניח לפייגין, תפס בכתפי ומשך אותי הצידה. "מה לעשות איתו, דוקטור?" שאל.

אני איני דוקטור, וגם איני מבין גדול בפסיכיאטריה אפילו כחובב, אבל כאן, כך נראה לי, היה מיקרה ברור של שיגיון, זמני לפחות.

יעצתי לקצין להורות לפייגין לעלות על כליהרכב ולחזור למאהל ביחד עם הנהג, ולמחרת לשלוח אותו אל קצין בריאות הנפש.

המארב שלנו, בסופו של דבר, הסתיים בלא כלום. אחר-כך הסתבר שהמסתננים חזרו על עיקבותיהם ושבנו לירדן. פייגין נשלח על הפלוגה, ומין הסתם אופשו.

זה היה המעשה שזוכרתי בו, בשעה שגחנתי על המרסס הפלסטי, בחופשה הראשונה שהיתה לי, מיהרתי לבדוק ענייני מסויים, נזכרתי שבתחילת מילחמת הלב-נון, לפני חודשים אחדים, התחוללה שעי-רוריה סביב גלויות רישמיות של צה"ל, שבעל עיסקי הדברה אחד פירסם עליהן את מוצריו בנוסח: "אני מדביר את המוטי-קום כמו שצה"ל מדביר את המחבלים," או משהו דומה לזה, זכרתי שגם אותו מדביר הוא מאחת ממושבות יהודה, וי-אולי זהו שמשון פייגין עצמו?

אך לא בדקתי, והתברר שמדובר במי שהו בעל שם אחר, מה מעשיו של שמשון פייגין היום אינו יודע.

תם מיד בתמיסה שבה יש רק חומר הד-ברה בריכוז גבוה מאוד, וקוטל אותם באלפיהם.

גם התכיפות של מסעות הריסוס שלו גברה והלכה, והוא שוב לא הסתפק בשני סיבובים יומיים. הטבחים התחילו להת-לונן באוזני, שפייגין המשוגע, כך כינו אותו, מחסל להם את הסוכר, אך אני הצ-בעתי לפנייהם על העובדה שהזכובים הת-מעטו והלכו! השיטות של פייגין הוכיחו את יעילותן!

פייגין המשיך לשתף אותי בניסוייו, עכשיו, כך התלוצץ, הוא עובר "לשיטת ההגנה האזורית", כלומר: מרסס כרגיל בכל המקומות, אבל מוסיף כמה ריסור סים יומיים למחראות, למשל, כדי לחסל את הזכובים שם. ויום למחרת — הוא מע-ניק טיפול מיוחד לפחיה-האשפה, וכך הל-אה.

בפלוגה התחילו לזנות את פייגין, בעל זכובי, אך לשמשון לא היה אכפת, ואד-רבה, הוא ראה בכך כינוי של כבוד, הוא גילה לי גם מה, לדעתו, היה מקור חוסר

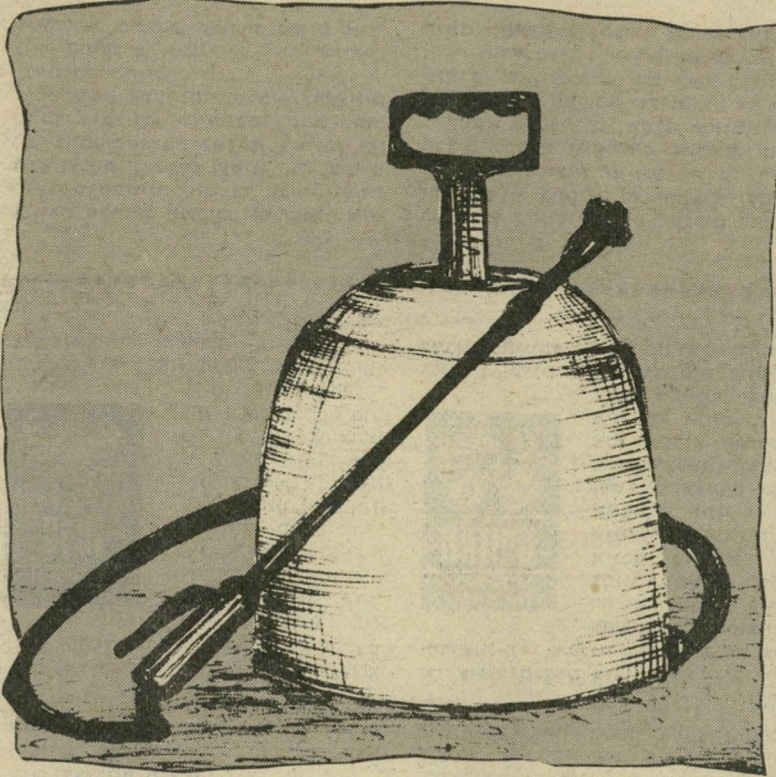
אחד שעקב בתשומת-לב מרובה אחרי מע-שי בשעת הריסוס, זה היה נער זהוב-שי-ער ובעל עיניים ירוקות, ולא מן הרעש-ניים והמתבלטים שבין חיילי הפלוגה, כי-יום אחד, כשעצתי לי וישבתי לנוח כמה דקות בצל האקליפטוס עד שתישב זיעתי, והמרסס לידו, הוא ניגש אלי במבוכה ו-בביישנות.

"אתה מרסס נגד הזכובים, נכון?" שאל החייל, "מה זה החומר הזה?"

הסברתי לו כל מה שידוע לי, והוא הסתלק וחזר אל מיטתו.

למחרת, מצאתי אותו לצדי בשעה ש-הכנתי את התערובת, והמסתי אותה במים בתוך המיכל של המרסס. שוחחנו קצת, והסתבר לי ששמו שימשון פייגין, מוצאו היה באחת המושבות הוותיקות שביהודה — גדרה, נס-ציונה, או אולי היתה זו ראי-שון-לציון? ואולי רחובות? כבר אינני זוכר, אביו היה ממשפחה ותיקה מאוד בארץ, ואמו — ניצולת-שואה.

יום אחד לאחר מכן, הוא כבר שאל בהיסוס אם יוכל, "ככה, לניסיון", לרסס

מרסס נגד זכובים
מן הדגם הישן

ההצלחה שלי במלאכת הריסוס: "צריך לשנוא אותם, לשנוא אותם ממש, את הו-ברבים האלה, כל אחד לחוד, וכולם ביחד, כמו — כמו את הערבים!" כך הסביר לי.

הזכובים התמעטו בהדרגה, עד שנעל-מו כמעט לחלוטין, כאשר היה מישהו מי-חיילי הפלוגה מבחין בזכוב, היה קורא בקול: "פייגין — יש כאן זכוב!" ופייגין היה מגיע עם המרסס, פיתאום, אפשר היה לישון בשעות היום, אך משום מה, דומה שהיילי הפלוגה לא הכירו-תודה ל-פייגין עליך, איני יודע מדוע.

צה"ל המדביר

אחד הליולות, לקראת סוף שירות המילואים שלי, הוזעקה כיתת הכוננות, קצין, נהג, קשר, גשש, שני מקלענים, שני רגמים שלושה רובאים ואני, החובש,

קצת, נתתי לו, מה איכפת ליי? מלאכת הריסוס לא היתה קשה ביותר, אך גם הי-תה בלתי-נעימה, לתערובת של הסוכר וחומר הדברה היה ריח דוחה למדי, שי-היה נדבק בבגדים ובעור הגוף, והמסע בין המחראות ופחיה-האשפה לא היה בדיוק טיול נעים בחיק הטבע.

אחר-כך יצאתי לחופשה, וכשהורתי, הודיע לי החובש שהחליף אותי בשימחה, כי מצא איזה חייל, "פרעייאר" שהחליף אותו בריסוס, כך נקבעה העובדה, ששמ-שון פייגין עוסק בריסוס נגד זכובים.

אני לא התנדתי, הוא היה בא אלי כדי להתייעץ איתי, "המומחה", לדבריו, הוא היה מחליף מדי פעם את השיטה, פעם היה מוסיף סוכר ופעם גורע, אחרי כמה ימים, כך בישר לי, המציא שיטה חדשה, בסיבוב הראשון, היה מרסס בכל המקו-מות בסוכר בלבד, הזכובים היו חשים ל-לקק בסוכר, ושמשון פייגין היה תוקף ארי

חשבונו
עובר
ושב
מאת עובדיה פרנקל

בשירות המילואים הזה צירפו אותי כי-חובש נוסף לפלוגה וי, אנחנו יושבים על גיבעה רמה מול הגבול המצרי, חולית שמה, בכל שעות היום מטרדים אותנו וזכובים רבים, ואחד מתפקידי הוא לנצל את שעות הבוקר, שבהן אין הרוח העזה נושבת, כדי לרסס במחראות, במיטבה, בפחיר-האשפה ובפיתחי האהלים מקומות הבי-בים על בעלי-הכנף הקטנים הללו.

המרסס הוא מכשיר פלסטי בעל מיכל מאורך, שלראשונה ראיתי כמותו בצה"ל, לצורך הריסוס אני משתמש בחומר יי-עיל, נלד שמו, שיש להמיס בכמות דור-לה של מים, בוקר אחד, כשגחנתי על המרסס, נזכרתי במעשה שהיה לפני כמה שנים בשורת המילואים שלי.

באותה שנה צירפו אותי לפלוגת-סיוור מסויימת של הצבא הסדיר, שחנתה בס-דום, ופיטרלה מים-המלח ודרומה, לאורך הגבול עם ירדן, קיץ היה אז, וחם מאוד, אם איני טועה, נעו מעלות החום בין 40° ו-45° בצל, במקום שבו חנתה הפלוגה, בחורשת אקליפטוסים אחת שבשפילי הרי-סדום, היו הזכובים ביום והיתושים בלילה מרובים עד-כדי-כך, שהשינה היתה כמעט בלתי-אפשרית, מחמת החום העז היו כו-לם שוכבים על מיטותיהם, כשרק תחתו-נים לגופם, ועל הגוף החשוף היו הזכור-בים ביום והיתושים בלילה מסתערים בני-חילים מרושעים, אני זוכר, שהיתה שיי-טה אחת שיכולה היתה להקנות למשתמש בה כמה דקות של שינה מדי פעם: היית מורטיב את השמיכה במי-ברז, שתהיה צו-ננת קצת, ומתכסה בה, כדי להתגונן מפני הזכובים או היתושים, עד שהיית נרדם, אחר-כך היו המים מתאדים, השמיכה הי-תה חמה-מגושא, ושוב היית מתעורר בתוך זיעתך, וחש להרטיב את השמיכה, וחוזר חלילה.

למעשה, ההודמנות היחידה לישון כהל-כה היתה בעת סיורי הלילה, אותם היינו עושים על-גבי קומנדקרים שדפנותיהם מ-כוסות בשקיקול, סגולה נגד מוקשים, כלי-הרכב הללו היו נוסעים לאטם על דרך הפטרולים, כשהגשש רכוב על הכנף הקידמית, בעת הנסיעה היתה רוח קלה, יתושים כמעט שלא היו בנמצא, וכל ה-נוסעים, מלבד הנהג והגשש, היו מנממים שעות ארוכות.

גם אז היה זה תפקידי להילחם במכת הזכובים (באשר ליתושים, הצבא יצא ידי-חובתו כשסיפק מין מישחה שמורחים על הגוף, שהיתה מתאדה בחום הנורא של סדום בתוך דקות אחדות, ולא מועילה כלל). הצבא סיפק לי מרסס מתכתי מן הדגם הישן, לצורך הריסוס השתמשתי בחומר הדברה כימי, שכבר איני זוכר את שמו, את החומר הזה הייתי מערבב בסוכר, ממיס את התערובת במים, ומרסס פעמיים ביום, ללא העויל, צריך לומר, אולי עצר הריסוס בעד התרבותם של הזכובים, אך הם גם לא התמעטו כללי-וכלל.

הגנה איזורית

אחד הימים, זה היה בשבוע השני לשירות המילואים שלי, הבהנתי בחייל